

विश्व कॉकणी केंद्र, गंगळूर WORLD KONKANI CENTRE MANGALURU

WORLD KONKANI CENTRE, MANGALORE

मंगळ्रांत 1995 वर्सा घडोवन हडिल्या पयल्या विश्व कोंकणी संमेलनांत घेतिल्या निर्णया प्रमाण कोंकणी भास आनी संस्कृती प्रतिष्ठान ही संस्था जल्माक आयली आनी प्रतिष्ठानान विश्व कोंकणी केन्द्र उबें केलें.

स्रवेक पासून प्रतिष्ठान संवसारांतल्या कोंकणी भाशिक लोकाचे म्हत्वाकांक्षा पुरती करून घेवपा खातीर सतत वावर करीत आयल्या. कोंकणी भास, तिची कला आनी संस्कती तिगोवन दवरपा खातीर आनी तांचे सर्वांगीण विकासा खातीर प्रतिष्ठान एक केंद्र जावन आसा. कोंकणीगांव, शक्तिनगर, मंगळर हांगाच्या जाग्यार उबें केल्लें विश्व कोंकणी केंद्र ह्या वावराची गवाय दिता. 17 जानवरी, 2009 दिसा ह्या केंद्राचें उकतावण गोंय राज्याचे मुखेल मंत्री भौ. दिगंबर कामत हांच्या हस्तुकीं जालें

World Konkani Centre was set up by the Konkani Language and Cultural Foundation as per the final resolution passed during the First World Konkani Convention, Mangaluru in 1995. Since its inception the Foundation has been working untiringly to fulfill the aspirations of the Konkani speaking people across the World. It has served as a nodal agency for the preservation and overall development of Konkani language, art and culture. As a testimony of this work stands the World Konkani Centre at a scenic land at Lobo Prabhu Nagar - Konkani Gaon, Shaktinagar, Mangaluru. It was inaugurated by Shri Digambar Kamat, the then Chief Minister of Goa on January 17, 2009.

प्रस्थावना

Introduction

कोंकणी साहित्यांतल्यो प्रमाण कृती मुखार व्हरणा खातीर विश्व कोंकणी केंद्रान विमला वि. पै विश्व कोंकणी साहित्य पुरस्कार 2010 वरसा स्थापन केलो. 2011 वरसा विश्व कोंकणी जीवन सिद्धी सम्मान स्थापलो आनी 2013 वरसा विश्व कोंकणी कविता कृती पुरस्कार स्थापन जालो. सगळे पुरस्कार एक लाख रुपया रोख रखमेचे आसात. कोंकणी भाशा आनी संस्कृती प्रतिष्टानाचे अध्यक्ष आनी विश्वस्थ मंडळ हे पुरस्कार स्थापिल्ले खातीर श्री टी. वी. मोहनदास पै हांचे खब उपकारी आसात.

2014 वरसा आमी विश्व कोंकणी केंद्राचे संस्थापक श्री बस्ती वामन शेणै हांच्या नावान दोन नवे पुरस्कार स्थापन केलो. ह्या पुरस्कार कोंकणी उलोवपी व्यक्तीनीं वा संघटनांनी शिक्षण, सरकारी प्रशासन, समाज सेवा, भलायकी सेवा, विज्ञान, पत्रकारिता, साहित्य (बिगर कोंकणी), कला, समाजशास्त्र, उद्देग, वेपार, खेळ, बी ह्या क्षेत्रानीं केल्ल्या असामान्य हातभारा खातीर दवरल्या. दादल्यांक आनी बायलांक वेगळे पुरस्कार आसात.

पुरस्कारा खातीर एके खर प्रक्रियेंतल्यान वेंचणी जाता. प्रतिष्टान देशभरांतल्यान मागयिल्ली नामांकनां वेंचून काडिल्ले मुळावे समिती कडेन दिता. तांचे कडल्यान पुरस्कारां खातीर सुचोवण्यो मागयतात. उपरांत तांच्यो सुचोवण्यो एका पांच वांगङ्गांच्या पंचपंगडा कडेन दिता. पंच पुरस्कारा खातीर अखेरची वेंचणी करतात. रेफरींचे आनी पंच वांगङ्गांचे मुळावे समितीचे आमी तांचे खूब मोलादीक सेवे खातीर उपकार मानतात. हे पुरस्कार कोंकणी लोकांचे प्राप्ती मनोवपाची परंपरा सांबाळून दवरतले अशी आमकां आस्त आसा. World Konkani Centre instituted the Vimala V. Pai Vishwa Konkani Sahitya Puraskar in the year 2010 to promote Konkani literary standards. In 2011 the Vishwa Konkani Jeevan Siddhi Samman was added and in 2013 the Vishwa Konkani Award for Poetry was instituted. All the awards carry a cash prize of Rs. 1,00,000/- each. The President and Board of Trustees of Konkani Language and Cultural Foundation are very grateful to Shri T.V. Mohandas Pai for instituting the Awards.

In 2014 World Konkani Centre announced two more Annual Awards in the name of Shri Basti Vaman Shenoy the Founder and President of World Konkani Centre. The Awards are constituted to recognize outstanding contributions by Konkanispeaking individuals or organisations managed by Konkanis in fields related to social life. There are separate awards for men and women.

The selection for the Awards is done through a rigorous process. The Foundation invites nominations and refers the same to a preliminary panel from all over the country for their recommendations for these awards. Their recommendations are then referred to a five member team of Jury. The Jury makes the final selection of the awards.

We thank both the preliminary committee of referees and the Jury members for their very valuable service. We hope these awards will uphold the tradition of celebrating achievements of Konkani people.

विभवा वी पे

VIMALA V. PAI VISHWA KONKANI AWARDS

Sk r. Vgk §j§ V. P§g

L§rc T. V. R§k §1 P§g

Vimala V. Pai Vishwa Konkani Literary Awards are land mark awards in the history of Konkani Literature. It heralds the dawn of a new era of recognition of an ancient language especially because it is constituted in honour of a Konkani lady who served the nation as a School Teacher and represents the spirit and indomitable courage of a middle class working woman of this nation. Smt. Vimala V. Pai was an excellent home maker, a creator of thousands of good pupils and a disseminator of knowledge which in Indian Literature is called as Gyan.

Smt. Vimala V. Pai was bestowed with Rashtrakavi Govind Pai Award for her treatise on Srimad Bhagavad Geeta. During her matriculation she was awarded the Ghokale prize constituted by the Government of India for highest score in Social Science.

"We are all children of one God, Therefore no child in this world be deprived of two meals a day and good education" she keeps telling. "Mother language is the best of all. Every Konkani child should be able to read and write Konkani" is her call to all Konkani people.

कोंकणी भास आनी संस्कृती प्रतिष्ठान KONKANI LANGUAGE AND CULTURAL FOUNDATION

WORLD KONKANI CENTRE LOBO PRABHU NAGAR - KONKANI GAON, SHAKTI NAGAR, MANGALURU

विश्व कोंकणी जीवन सिद्धी सम्मान

VIMALA V. PAI VISHWA KONKANI LIFE TIME ACHIEVEMENT AWARD

तानाजी हळरणकार

TANAJI HALARNKAR

LIFE TIME CONTRIBUTIONS TO KONKANI LANGUAGE MOVEMENT

- 💠 नांव : डॉ. तानाजी हळर्णकार
- जल्म तारीख : 18 सप्टेंबर 1943
- 💠 जल्म गांव : बांदोडें, फोंडें गोंय
- 💠 शिक्षण : एम ए, पी एच डी (मुंबय विद्यापीठ)
- 💠 कारकिर्द : शिक्षक, संपादक, संशोधक, प्रशासक
- भाशीक साहित्यीक योगदान
- संपादक
- 1. कोंकणी विश्वकोश गोंय विद्यापीठ, गोंय
- 2. कोंकणी परिचय कोश कोंकणी भास आनी संस्कृती प्रतिष्ठान
- 3. कोंकणी विज्ञानीक आनी तंत्रगिन्यानीक परिभास कोश
- 4. कोंकणी साहित्य-सूची (1901-2000), साहित्य अकादेमी
- 5. "गोवापुरी" चारभाशी त्रैमासीक इन्स्टीट्यूट मिनेझीस ब्रागांझा
- 6. कोंकणी पाठ्य पुस्तकां, गोंय सरकार
- प्रकाशनां
- 1. कोंकणी निबंध संग्रह, कोंकणी एकांकिका
- 2. कोंकणी स्तंभ लेखन 25 Years
- 3. इंग्लीश रिसर्च प्रकाशन
- 4. कोंकणी, मराठी, हिंदी, इंग्लीश नियतकालिकांनी वैचारीक लेखन
- संस्थात्मक कार्य
- 1. गोंय विद्यापीठ
  - परिक्षक पीएच डी प्रबंध कोंकणी विभाग
  - * संचालक विद्यार्थी कल्याण संचालनालय

- 2. कोंकणी अध्यासन : मणिपाल विद्यापीठ, मणिपाल
- 3. अध्यक्ष : अखिल भारतीय कोंकणी परिशद
- 4. उपाध्यक्ष : गोवा कोंकणी अकादेमी, गोंय
- अध्यक्ष : कोंकणी भाशा मंडळ, गोंय
- मानद संचालक, कोंकणी शिक्षण आनी संशोधन केंद्र : विश्व कोंकणी केंद्र, मंगळूर
- वांगडी : एक्झीक्युटीव बोर्ड, आनी संयोजक
   कोंकणी सल्लागार मंडळ, साहित्य अकादेमी, नवी दिल्ली.
- 8. मुखेल प्रशासक : "भांगरभूंय" कोंकणी दैनीक, गाँय
- कोंकणी पुनरुत्थनाचे चळवळींत वांटेकार जाल्ल्यां साबार संस्थानं सक्रीय सहभाग
- पुरस्कार आनी भोवमान
- 1. गोंय राज्य साहित्यीक पुरस्कार, गोंय सरकार
- 2. गोवा कोंकणी अकादेमी प्रज्ञा पुरस्कार, गोंय
- 3. डॉ. टी. एम. ए. पै प्रतिष्ठान उत्कृश्ट साहित्य पुरस्कार, मणिपाल
- 4. तॉमास स्टीवन्स कोंकणी केंद्र जीवन पुरस्कार, गोंय
- 5. श्रीमती विमला वी. पै विश्व कोंकणी जीवन सिद्धी पुरस्कार, मंगळूर

कमीटमेंट आसलो म्हणून अचीवमेंट घडलो

- डॉ. तानाजी हळर्णकार

पुरस्कार रुपी फल प्राप्तीचें आगळें समादान

पुरस्कार म्हणजे award (ॲवॉर्ड). इंग्लीश भाशेंत award (ॲवॉर्ड) उतराक लागिशें Reward (रिवॉर्ड) हें आनीक एक उतर आसा. Reward (रिवॉर्ड) म्हणजे केल्ल्या कामाचें फळ. आयज म्हाका हांगां म्हज्या कार्याक लागिल्ल्या सुमदूर, सुरुचीक अशा श्रीमती विमलाबाय वी. पै पुरस्कार रुपी फळाची प्राप्ती जाल्या आनी हांव ती व्हड आनंदान स्विकारतां.

प्रामाणिकपणान रोयिल्लें केन्ना तरी किल्लता, पानेता, फुलता-फळटा. अशा फुलपा-फळपाची जेन्ना अशी तोखणाय जाता, सन्मान जाता तेन्ना त्या फुलपा-फळपाक एक आगळो अर्थ प्राप्त जाता. रोयतल्याक एक आगळो समादान लाबता. अशे समादान म्हाकां आयचे घडयेक लाबलां. आमी सामान्य मनशां. आमी तोखणायेन सुखावतां. टिकेन दुखावतां. आमचो वावर तोखणाय-टिके पलतडचो आसलो, आनी तांचेर आदारून आमच्या वावराची वाटचाल जायना आसली, तरी आमी sensitive (संवेदनशील) मनशां. पुरस्काराची अपेक्षा दवरून आमी वावर करूंक नासलो, तरी जेन्ना त्या वावरा वरवीं आमकां पुरस्कार प्राप्त जाता तेन्ना आमीय आनंदीत जाता हैं हांव कबूल करतां.

कोंकणीची मिशनरी चळवळ

पन्नासेक वर्सा आदीं आमी जेन्ना कोंकणीचो वावर सुरू केल्लो तेन्ना कोंकणी कडेन आमकां दिवपाक आतांच्या सारके पुरस्कार नासले. ती स्वताच वनवास भोगताली. तिच्या पुतां—धुवांचें तिचे कडेन दुर्लक्ष जाल्ल्यान ती आपल्याच घरांत पोरकी जाल्ली. तिचे कडेन आतां सारकें दिवपाचें तेन्ना कांय नासलें हें जाणा जाल्ल्यान आमची तिचे कडच्यान तशी अपेक्षाय नासली.

आमी कोंकणीचो वावार केलो तो एक मिशन म्हणून केलो. कोंकणीक तिच्या हक्काची,

मानाची सुवात जोडून दिवपाचें मिशन. मिशनरी वावरांत देण्या-घेण्याक सुवात आसना. आमच्या कोंकणी वावरांतय ती नासली. तो वावर म्हणजे आमचो तो commitment (बांधीलकी) आसलो. कोंकणीक हेर भारतीय भासांचे पंगतींत मानाचो पाट जोडू दिवपाची बांधीलकी. ही बांधीलकी आशिल्ल्यान फाटलीं पन्नास वर्सां आमचें कोह्कणी मिशन अखंडपणान फुडें वचत रावलें.

आधुनीक कोंकणी पुनरुत्थान (reformation)चे प्रवर्तक वामन र. वर्दे वालावलकार (शणै गोंयबाब) आनी अखिल भारतीय कोंकणी परिशदेची स्थापना करून, शणै गोंयबाबाचो वावर मुखार व्हरपा खातीर संस्थात्मक वावराची बसका घालून दिवपी माधव मंजुनाथ शानभाग हांणी सुरू केल्लो वाववर हो आधुनीक कोंकणी चळवळिचो बुनयादी वावर. ल्हान प्रमाणांत सुरू जाल्ली ही चळवळ दिसी-मासी वाडत गेली. जायत्यां जाणांचें ह्या वावराक योगदान घडलें. आपापले तांकी प्रमाण कोणेन साहित्य निर्मिती केली. कोणेन कला अविश्कार घडयलो. कोणेन भासशास्त्र तर कोणेन शिक्षण मळार वावर केलो.

कोंकणी चळवळिचें फलीत

हे चळवळिचें फलीत म्हणजे जी जी हेर भारतीय भाशां कडेन भाशीक गिरेस्तकाय आसा ती ती आयचे घडयेक कोंकणी भाशे कडेन आसा. आयज कोंकणी गोंय राज्याची राजभास जाल्या. भारतीय संविधानाच्या आठव्या परिशिश्टांत कोंकणीचो आस्पाव जावन तिका राश्ट्रीय भास जावपाचो मान प्राप्त जाला. केंद्रीय साहित्य अकादेमीन तिका एक स्वतंत्र साहित्यीक भास म्हणून मान्यताय दिल्या. के जी (K.G) पासून पी जी (P.G) मेरेनच्या शिक्षणाची ती भास जाल्या. पिरपूर्ण असो पयलो-वयलो कोंकणी विश्वकोश, विश्व कोंकणी परिचय कोश, शास्त्रीय परिभास कोश, कोंकणी अभ्यासकोश, म्हणी ओपारी कोश कोंकणींत निर्माण जाल्यात. कोंकणी साहित्याक साहित्य अकादेमी, संगीत नाटक अकादेमी, सरस्वती, ज्ञानपीठ पुरस्कार फाव जाल्या. कोंकणी सिनेमांक राश्ट्रीय तशे आंतरराश्ट्रीय सन्मान मेळ्ळ्या. एक पूर्ण आकाराचें कोंकणी वर्तमानपत्र (daily) गोंयच्यान प्रसिद्ध जाता.

कोंकणी चळवळींत सहभाग : जिवितांतली भांगराळी संद

ही सगळी जोड तशी सहजतायेन प्राप्त जावंक ना. ती जोडपाक बऱ्याच जाणांची साधना लागल्या. ते खातीर करची पिडल्लीं आंदोलनां केल्यात. फाटल्यां पन्नास वर्सांचो कोंकणी चळवळिचो इतिहास हो असो साधना आनी संघर्शांनी भिरेल्लो आसा. ह्या अशा वैभवी इतिहासीक वावरांत सक्रीय सहभागी जावपाची म्हाका मेळिल्ली संद ही म्हजे जिणेंतली एक भांगराळी संद म्हणून हांव समजतां.

विश्व कोंकणी केंद्राचें व्हिजन टीवी एम् 2030 : एक विजनरी मिशन

कोंकणी वावराचो सन्मान करून, कोंकणी वावराक प्रोत्साहन दिवपाचो वावर मंगळुरच्या विश्व कोंकणी केंद्रांत, व्हिजन टीवीएम् 2030 (vision TVM 2030)चे प्रवर्तक टी. वी मोहनदास पै आनी तांचे समविचारी फाटलीं स-सात वर्सा करीत आसा. कोंकणी विद्यार्थांक विश्व कोंकणी विद्या-शिश्यवृत्ती आन कोंकणी वावरा खातीर विमला वी पै विश्व कोंकणी जीवन सिद्धी पुरस्कार, साहित्या खातीर विमला वी पै विश्व कोंकणी साहित्य पुरस्कार दिवन कोंकणी समाजाक सर्वांगी आनी सर्वार्थी बळिश्ट करपाचो तांचो वावर होय असोच कोंकणीचो मिशनरी वावर आसा. म्हणून हे पुरस्कार म्हणजे एका कोंकणी मिशनान दुसऱ्या कोंकणी मिशनाचो केल्लो सन्मान आसा अशें हांव समजतां.

बस्तीमामाचें हिकमती नियोजन-आयोजन-संयोजन

हो अशे तरेचो वावर करपाक जें नियोजन-आयोजन लागता, ते खातीर जी साधन-सुविधा, मनीसबळ-आर्थीक बळ लागता आनी ह्यां सगळ्यांक एकठांय हाडपाचो एकठांय दवरपाचो हिकमती वावर करपाक तशाच मिशनरी संयोजकाची गरज आसता. विश्व कोंकणी केंद्राचे अध्यक्ष, श्री बस्तीमाम (बस्ती वामन शणै) हांचे कडेन ती कळाशी आसा. कोंकणी वावराच्या सगळ्यां घटकांची आनी व्यक्तींची जुस्ताक ज्युस्त पारख-निवड करून, तांचे कडल्यान कोंकणीच्या विविध दालनांनी भर घालून कोंकणीक गिरेस्त भास करपाचें कार्य मिशनरी धर्मान ते उमेदीन करीत आसात. कोंकणीचें काम करपाक प्रेरणा, प्रोत्साहन आनी पालव दिवपी बस्ती मामांत म्हाकां महाभारतांतल्या कुरूक्षेत्रा वयलो "नाधरी शास्त्र करी, सांगीन गोष्टी युक्तिच्यो चार" म्हणपी अर्जून-सारथी श्री कृष्ण दिसता.

हांव शास्त्र हातांत धरचो ना पूण तुमकां बुद्द दितलो अशें पांडवांक सांगपी श्रीकृष्ण. श्रीकृष्णान हातांत शस्त्र धरलें ना पूण पांडवांक बुद्द दिवन झुजांत जैत जोडून दिलें. तशें बस्तीमाम कोंकणीच्या वावरा-मळार बुद्द दिवन कोंकणीक जैत जोडून दित आसा.

लायफटायम अचीवमेंट - लायफटायम कमीटमेंट

म्हाकां दिल्ल्या जीवन सिद्धी पुरस्काराक तुमी लायफ टायम अचीवमेंट (Life time achievement) म्हटलां. म्हजो कोंकणीचो वावर तुमचे खातीर अचीवमेंट (achievement) आसलो तरी म्हजे खातीर तो लायफ टायम किमटमेंट (Life time commitment) आसा. किमटमेंट आसलो म्हणून अचिवमेंट घडलो. आयचो म्हजो हो सन्मान म्हज्या किमटमेंटाचो सन्मान म्हणून तो हांव स्विकारतां.

पुरस्काराचें सामुदायीक स्त्रय

जांचे प्रेरणेन, जांच्या प्रोत्साहनान म्हाकां म्हजो कमिटमेंट करप शक्य जालें त्या कोंकणी मिशनांतल्या म्हज्या वांगडच्यांक, तशें म्हाकां ह्या वावरा खातीर फावसो वेळ आनी सवस्तकाय दिल्ल्यां म्हज्या घरच्यांक ह्या पुरस्काराचें स्त्रय वता.

कृतज्ञता

सोंपयतांना, एक कृतज्ञता व्यक्त करून म्हजें उलोवप सोंपयतां.

श्रीमती विमला वी पै जीवन सिद्धी पुरस्कारा खातीर म्हजी निवड केल्ले निवड समितिचे वांगडी, जांणी हो पुरस्कार प्रायोजीत केला ते टी. वी. मोहनदास पै, जांच्या नांवान हो पुरस्कार आसा त्यो श्रीमती विमला वी. पै, हें सगळें जमोवन हाडपी बस्तीमाम आनी आमचें कवतूक करूंक आयिल्ले माचये वयले तशे सभाघरांतलो मानेस्त हांकां सगळ्यांक देव बरें करूं म्हणटां.

देव बरें करूं.

कोंकणी भास आनी संस्कृती प्रतिष्ठान

KONKANI LANGUAGE AND CULTURAL FOUNDATION

आनी एक लाख रूपयांचे नगद राशी दीवन सम्मान करता सीमवार, २० नवैंबर, २०९६

स्वीकाराचीं उतरां

भौमानेस्त मोहनदासमाम, भौ. बस्ती वामनमाम,विश्व कोंकणी केंद्राचे हेर जाळवणदार, केरळ, गोंय आनी कर्नाटकच्या हेर वाठारांतल्यान हांगा मंगळुर गावांत मुजरत ह्या समारंभाक आइल्ल्या मानेस्तांनो, तुमकां सगल्यांक म्हजो नमस्कार. तशेंच वेदीवेल्या हेर भौमानेस्तानो, तुमकां म्हजो एका गोंयकार भावाचो मोगान केल्लो नमस्कार. ह्या मंगळूर गांवाक नमस्कार करून, तुमकां सगल्यांक बरो दीस आंवडेवन हीं चार उतरां मुखार दवरतां.

श्रीमती विमला व्हि. पै विश्व कोंकणी साहित्य पुरस्कार हो होड आनी नावाजतो पुरस्कार. एका आवय मोग्यान पुरस्कृत केल्लो हो पुरस्कार म्हज्या सारक्या दुसऱ्या एका आवय मोग्याक फाव जावप हो योगायोग. भीव मानाची असी हो पुरस्कार म्हाका दिवन म्हजो व्हड सन्मान तुमी केला ते खातीर हांव दिनवासतां आनी नमळायेन तो स्वीकारतां. केंद्राच्या सगल्याच जाळवणदारांक चड करून भौ.बस्ती वामनमाम आनी भौ.मोहनदासमाम तुमकां धन्यवाद. ह्या समेस्त पुरस्कारां खातीर एका व्हड प्रक्रियेंतल्यान दर एका पुस्तकाक वचर्चे पडटा. नावाजत्या परीक्षकां कडल्यान, जाणकारां कडल्यान ताचेर सांगोपांग चर्चा जाता आनी मागीरूच एका पुस्तकाक हो भौमान फाव जाता. ह्या वर्साची हो साहित्य पुरस्कार म्हज्या ' खांद आनी हेर कथा' ह्या कथा झेल्याक फाव जाले खातीर हांव म्हजी आनंद प्रकट करतां, पुरस्कार समितीचे उपकार आठयतां. तेच भशेन म्हजे वांगडा पुरस्कार फावजाल्ल्या हेर सज्जनांक हांव परबीं भेटयतां.

वैश्विक पांवड्यार साबार देशांमदें शिपडिल्ल्या कोंकणी बंधवांच्या सकट हित रक्षणा खातीर आपणाक बांधून घेतिल्ल्या ह्या केंद्रा मुखार म्हजें माथें बावगता. एकसमाजिक आनी संस्कृतिक अशें व्रतूच मानून घेतिल्ल्या विश्वकोंकणी केंद्राच्या उपकारांत हांव सर्वकाळ रावपाक सोदतां. व्हिजन टी व्ही एम हो ३० मुद्धांचो कार्यक्रम म्हळ्यार आदरणीय मोहनदासमामान समेस्त कोंकणी बंधवांक दिल्ली अप्रूप भेट. आमची भास, आमचें दायज,आमचो समाज, आमची संस्कृताय ह्या सगल्यांचो सुमेळ साद्न एकवटीत प्रगतीक पेंगट बांदची ऊर्बा ह्या कार्यावळीं म्हज्या हातांतल्यान एकांद्रें काम जाय जाल्यार केंद्रान तें मुजरत महाका सांगचे आनी तें हांव पूर्णपणान करतलों म्हणपांचे हांव हांगा मुजरत सांगतां. विश्व कोंकणी केंद्रान जे होड,बहुकामी,बहुआयामी आनी

गजानन जोग GAJANAN JOG

बहुनामी काम हातांत घेतलां तें पळोवन जिवाक भारी संतोष जाता.--

साहित्यिक आपणाली वाट एकटुकेपणान चलता. वाटेर केदना सावळी मेळटा, केदना वोत आनी केदना शियाचोय कुलकुलो. हेच वाटेर केन्नाय तोखणायेचे कोगळाच्या मधूर गायना सारके सूर कानार पडटात. केदना पुरस्काराचो झरी अकस्मात मुखार येता. जिवाक थाकाय जाता. उदक घोंटून, ताजबाण जावन साहित्यिकान मुखाली वाट आनिक नेटान चलपाक जाय अशें हांव मानतां. ह्या वसिच्या पुरस्कारांक लागीं लागीं पाविल्ल्या कितल्याशाच जणांक तो मेळूक ना, फकत आमी गोंयांत म्हण्टात तसो तो मात्सो, एका इंचाक चुकला. त्या सगल्यांनी निर्शेणी कशेच तरेन मनात धरची नहय. फुडलें वरच आसाच, 'सब्र का फल मीठा..' धन आनी किर्त ह्या दोनाय नदरांतल्यान कितलोय व्हड पुरस्कार आसूं तरी लेगीत पुरस्कार हें साहित्याच्या ख्यार धरपी म्हाल फळ नहय, जाल्यार तें उपफल अशेंच हांच मानतां. उपफल- बाय-प्रॉडक्ट.

मागीर साहित्यकाराच मेळटा तें खरें आनी म्हाल फळ कितें अशें कोणेय म्हाका विचाल्त्यार हांव सांगतलो, तें जावन आसा वाचप्याच्या मना-काळजा मेरेन पावून तांच्यो दोळ्यांत पुनः प्रत्ययाचीं, आनंदाचीं दोन दुकां. 'म्हाकाच न्हय रे पुता, आनिकूय लोकांक म्ह्ज्या परस चड भोगणार भोगचे पडल्यात मरे!' अशे तरेचीं सोता खातीरूच समिजकायेचीं उतरां वाचतल्याच्या काळजांत उदेल्यार खूप जालें. दुसरें म्हळ्यार कलाग्राही आनी पारखी रिसकान बरोवप्याक आपखोसयेन दिल्ली पावती. आनी तिसरी गजाल म्हळ्यार लिखाणातल्यान अप्रत्यक्ष रूपान मनशाचे संस्कृती

रक्षणाक,तिच्या ऊर्जस्वल प्रवासाक लाभिल्लो कुरुकुटभर जांव, पुण आधार.

छापून आयल्या उपरांत केन्नाय सहज वाचतना म्हजी एकाढ़ी कथा म्हजे नदरेन एका कथेतल्या एका विशिश्ट जाम्यार उंचाय गांवता,कलात्मकता,भावनात्मकता आनी जीणेच्या तथ्यांचो आपरोस काळजाक हात घालता अशें दिसता तेन्ना म्हाका खोस जाता. पुण जेन्ना एकाढ़ो रिसक वाचक ज्युस्ताज्युस्त तीच युवात विमर्टेत धरून दोतोरान नाडी परीक्षा करची तशे तरेन सकट विवेचनातल्यान म्हाका अमिप्रेत आसचो रस ज्युस्त सांगता तेन्ना म्हाका जो आनंद जाता, ताका कसर्लेच दसरें उपमान ना.

कोंकणीच भासूच मात्र नहय, आयज ह्या विश्वांतल्या कितल्याशाच भारांचेर संकट आयलां व्हड भाशातज्ञ गणेश देवी सांगता, दरेका पंदा दिसां भितर जगांतली एक भास मरत आसा. आयच्या समयाक किते जालां ? भास,समाज, कला, साहित्य, संस्कृती ह्यो सगल्यो गजाली कुशीक सारून गरज जाल्यार तांचो बळी लेगीत दीवन आयज जगातले चडशे देश आनी धंयचे लोक मार्केट इकॉनॉमीचो जप करपाक लागल्यात. जगत्व्यापी बिझनेस हावसिस् आमचेर राज्य करतात. म्हाल तयार करून विकपी उत्पादकान आमचे जीणेत देवाचे स्वातीक सामकी लाग्गी अशी स्वात घेतल्या. उत्पादका लागी ओट्टपुरा उत्पादमां भरल्यांति. कूडी खातीर, मना खातीर, आनी आतां तो सांगतां ते प्रमाण आत्म्या खातीर लेगीत ताणे तयार केलें उत्पादन आसा. एक नंबर दामून ऑर्डर करात.. काम जालें !! विलांतल्यान दुडू काडून र्ते विकर्ते घेवपा पूरतोच तांकां मनीस जाय. तुमी,आमी-आमी सगले कन्झ्यूमर- आमी कन्झूम करचें मात्र. कितें खांवचें, केदना खांवचे कितें न्हेसचें कितें पळोवचें, मोग कसो करची आनी आनी आनी ही यादी व्हड आसा. भूताना सारके थोडे आडवाद सोडले जाल्यार आमी मनीस आयज जाल्यार उत्पादना खावपी मानवी रोबी जाल्यात. इतली व्हड सांस्कृतिक परंपरा आशिल्लो आमचो देश लेगीत आयज विदेशी भास, आचार विचार, उत्पादना, आनी जीवनशैली हांतूंत घुस्पून आपणालें निजाचें स्वत्व विसरला हे गजालीची विषाद दिसता. तरी लेगीत ह्या वर्सांनी आमच्या मूळ दायजाचें पुनरुत्फापन जावपाक लागलां, योग सारकी आद्य भारतीय टेक्निक जगभरांतल्या शेकड्यांनी देशानी स्वीकारून २१ जून हो योग-दीस मानून घेतला. आयुर्वेद नव्या रूपांत फुर्डे

येवपाक लागला आनी थोडे उच्चशिक्षित भुरगे विदेश वचर्चे सोडून आपणाल्या बंधवांच्या कल्याणार्थ समाज कार्य करपाक लागल्यात.हो कांय गजाली जिवाक शांतिकाय दितात.--

जग. देश आनी आमचे गांव बेगीं बेगीं बदलत आसात हांवे राबचो तालिगांव हो सान गांव. ह्या सान गांवाचें एक निरिक्षण सांगता फुडे पंचवीस वर्सा आदीं, तिनसांजच्या वेळार जेन्ना आमी स्कूटरान गांवात येताली तेन्ना गांवात रिगतना आंगांपांगांक शीतळसाणेन भरिल्लें वातावरण कळटालें. जिवाची तकालस ल्हवू ल्हवू उणी करतालें आनी चित्तूय शांत जातालें त्याच गांवांत आता स्कूटरी, मोटारी हांची गचडी जाल्या होड होड टू-व्हीलर फोर व्हिलर कंपन्यांची शें शंबर वाहना हारीन मांडून दवरिल्ली दिसतात आदल्या काळार मात्र आंबे, काळगा हांगा तशीं मांडून दवरिल्ली दिसतातीं.

केलोपंता हांव आलोचन करतां हांव बरोवपी जांव लेखक् म्हळ्यार हांव नीजाचो कोण? हांव दूसरो कोण्ण न्हय जाल्यार हांव एक कबाडी जसो सक्काळी- बेळिगे उठून फाटीर म्हर्जे व्हडतें चिल व्हडते पुण खाली आसलते घेवन वाटेन, रस्त्यान आठूय दिकांनी नदरेन वासान सोदित सोदित भोंवपी. जय जय कचरो आसा. लोकानी आपणाल्या घरांतलें भायर मारिल्लें सामान सोदीत, तांतृतलें घेवपाचें तें तें घेवन फाटीवेल्या साकांत भरता, तेच तरेन हांव्य लोकांनी भावनां नी भरिल्ल्या उतरां तल्यान, बिनउतरां च्या हावभावांतल्यान व्यक्त केल्लें दुख, उक्तायलें समाधान, समाज-व्यवस्थेक ताणी दिल्लले श्राप, तांचे भोगणार सगलें म्हज्या मनाच्या साकांत भरून घेतां. केन्ना केन्ना तो साक भरून ओतपाक लागता ते झा तांतुतलेंच थो डें म्हज्या पेनातल्यान कागदार देंवता आतां जाल्यार तें पेनूय ना आनी कागद्य ना. ह्या खिणाक हांव ही व्हर्चु अल उतरां मुखारच्या व्हर्च्युअल कागदार माडीत आसां. फकत कीलकाची-की बोर्डीचो आवाज जायत आसा

कचरा उडोवच्याच सुवातेर आमी नाकाशिक्षी वस्त सोडून दितात अर्शे कांयना हां, आमकां नाका तें सगलें आमी अंज इज, व्हेअर इज अर्शे तरेन सोडून दितात, हे एके बाबतीत आमी भारी त्यागी! यूज अंड थो जांव व्हेन बोअर्ड ऑफ ए थिंग, जस्ट थो इट अंड बाय न्यू वन.. नाकाशिक्षें, पोरनें तें कचरापट्टी, नवें तें भागर! काळाप्रमाण आजी,आई,बापय हो पुरा सोण्ण दिवच्योच पुराना माल जाला. आर्दी तो आमगेल्या देशांत ज्यास्ती नासलो, आतां तो चडावत जाला. सान भुरग्याक राती न्हिदच्या वेळार तागेल्या रुमात बंद करून आराम आपणाल्या बेड रुमात आवय-बापायन सुखान न्हिदचें अमेरिकन मॉडर्न कल्चर लेगीत आतां आमकांय जाय जायशें दिसपाक लागलां. त्या त्या समया प्रमाण जीवनमान बदलत वता हेंच खरें. 'कालाय तस्मै नमः'

आनिक एक चडावत म्हत्वाची गजाल जावन आसा ती ग्लोबल वॉर्मिंग,जीवाश्म इंधनांची दिसान दिस वाडत वचपी मागणी आनी ते मागणेचो हे धरतरेर जावपी भयांकूळ परिणाम. साल २०३० मेरेनस सात अब्जां परस चड लोक संख्येच्या पारपारिक इंधनाच्यो गरजो धरतरी भागोवंक शकवी ना हें कोडू सत कितल्याशाच जागतिक कन्वेन्शनांच्या माध्यमांतल्यान उक्तें जालां. सौर, वायू, जल, जल-लहरी अशे तरेची पर्यायी इंधना मनीस कूळयेक आयच्यान वापरपाक सूरवात करची पडतली. अब्जपती गिरेस्तांक लेगीत तांचेच मर्स्तीत हांव जायतसो, जायती इंधना वापरतलों अशें म्हणपाक मेळचें ना. गिरेस्त देशांनी कार्बन क्रेडिट सारक्यो कल्पनाय लडयल्यात पुण निमाणे कडेन धरतरेच्या ह्या म्हान सुपुत्राक जर तो मयदिंत राबलो ना, अपव्यय सोडलो ना, जाल्यार धरतरीच ताका त्राही भगवान म्हणपाक लायतली. सहज एक म्हायती दितां, जी तुमकां खबर आसतलीच. ह्या धरतरेवेले सगल्या मनशांक जर आयज अमेरिकन जगतात ते पद्धतीचें जगपाचें दिवपाचें जालें जाल्यार ही धरतली पावची ना.त्या खातीर आनिक दोन धरतऱ्यांची आमकां गरज लागतली.

कोंकणी मनशाक ताच्यो अशो थोड्यो वेगळ्यो संवेदना ताचे संस्कृतायेतल्यान मेळल्यात. ताच्या तोंडांतल्यान दुसऱ्याचें दुक्ख पळोवन आरे रे, भोंगू बाबड्याचें, पाप नवें अशें रोखडेंच ताचें मन काळीज द्रवता. ताच्यो संवेदना सहवेदना जातात. तो दुसऱ्याक मजत करता, आपणाली भास सोडून तो ताचे कडेन ताचे भाशेंत उलयता. व्यक्ती हे नदरेन श्रेश्ठ अशे आमी संघटितपणाक उणे पडटात. आमी एक मेळ, एक जमाव, एक जमात ह्या नात्यान तितले प्रभावी नात. पारशांची देख पळोवया. भायल्यान आयले आनी दुदांत साकर जावन पारशी लोक ह्या देशांत नंदले. जगाच्या फाटीर खंयूय राबितो करून आसूं, सरदारजी आपणालें सामाजिक योगदान गुरुद्धारा जांव लंगर सेवा जाव खंयच्या तरी रूपान दिताच.

आमची- कोंकणी लोकांची अशी एक घणघणीत वळख, एक आयडिन्टिटी जावन उरपाक जाय. एका ल्हान आयदनात दविरल्ल्यो कुरल्यो कोणाकूच वयर सरपाक दिनात, कोणूय एकाद्री कुल्ली वयर चडपाक लागली जाल्यार दुसऱ्या दोन कुरल्यो तांचे दांगे धरून तांकां सकयल ओडपाक सोदतात. आमी वयर चडपी कुरली जावपाक जाय आनी पांय धरून ओडपी दुसऱ्या कुल्ल्यांकूय आपणाले वांगडा वयर व्हरपाची शक्त आंगांत बळोवपाक जाय.

निमाणे कडेन मंगळूर गांवांविशी. एक चेडूं देखिलां मंगळूराच्या शारांत अशें एक कांतार आसा. पुण हांव चेडवाच्या न्हय जाल्यार ह्या गांवाच्याच मोगांत इतर्ली वर्सां आसांव. सूमार वर्सा जालीं, मोग तस्सोच आसा. कन्न्ड, कोंकणी, तुळू हिन्दी आनी इंग्लेज अशा पंच मुखांनी हो गांव उलयता. हो महाका गांवूच कसो दिसता मंगळूर शार म्हणच्याक महाका बरें दिसना. कॅनरा बँकेतल्या नोकरेच्या क्रपाप्रसादान हांव पयले पावट ह्या शारांत १९७९ वर्सा पंद्रा दिसांच्या ट्रेनिंगांक पावलों आनी त्या दिसा सावन हांव ह्या शाराच्या मोगात पडलीं. असंख्य पावटी हांगा आयली, पयल्या विश्व कोंकणी सम्मेळना वेळार बायल भुरग्यांसयत हांगा तळ ठोकून राबलों आनी तो सम्मेलनाचो थाट पळोवन खोशी जालों. ह्या शाराचें अनौपचारिक अशें एक रूप म्हाका दिसता हांगर्ची ल्हान व्हड देवळां, थंयच्यो फात्यापारावेल्यो पूजा आनी मंत्राार्चन, तिनसांजची भजना, हांव म्हाका हांगच्यो पुरातन बांयो, तळयो, पिपळांची, वडार्ची झाडां, पोक्नी घरां आनी हांगची भेसभास सगलेंच म्हाका एका काळार व्हरता. मंगळूरचे मॉर्निंग वॉक आनी पणंबूरची दर्यावेळ त्या काळार म्हज्या पंद्रा दिसांच्या वास्तव्यांत सांगाताक आसली. आमगेली फाऊन्डर्स ब्रॅंच आनी ती वास्तू, ताणी सूरु केलें गर्लस्कूल ह्यो सगल्यो वास्तु देवळां समान दिसतात, मनातल्यान थंय हात जोडटात. सगल्यांक दिनवासतां आनी हांगा हांव राबतां. जय सप्त कींकण! जय कींकणी !! जय भारत!! ***

विश्व कोंकणी केंद्र गंगकुर, कर्नाटक

कोंकणींतले ज्येष्ठ कवी

मानेस्त विल्सन कटील

हांकां तांणी स्वरिल्ली एनकौंटर

कोंकणी कविता कृती स्वातीर २०१६ वरसाची

विश्व कोकणी कविता कृती पुरस्कार

VIMALA V. PAI VISHWA KONKANI POETRY AWARD

भेटयता, आनी तांकां सनद पत्र व बादिस्तिक। आनी एक लाख रूपयांचे नगद सशी दीवन सम्मान करता

सोमवार, २० नर्वेवर, २०१६

कोंकणी भास आनी संस्कृती प्रतिष्ठान

KONKANI LANGUAGE AND CULTURAL FOUNDATION

WORLD KONKANI CENTRE LORO PRABEU NAGAR - KONKANI GAON SHAKTI NAGAR MANGALURU

स्वीकाराचीं उत्रां

सर्व कोंकणी, काव्यमोगिंक म्हजे प्रणाम. प्रतिञ्टीत विमला वी पै कविता पुरसकार घेंवच्या ह्या स्वाळ्यार हांव आनी कविता- ह्या गजालिचेर दोन सब्द उलोंक हांव खुशी पावतां. म्हजी आनी कविताची सयरीक घडल्लीच एक विञोस, कित्याक म्हळ्यार आमगेर कांय ल्हान थावन पत्रां येनातलीं. ल्हान पणार वाच्ची उरबाय नातल्ली. पी.य.सी शिकाना कन्नड साहित्य पाठ जावन आसल्लो तर यी, हांव त्या विशीं कांय आकर्शीत जावंक ना. म्याथस, सायन्स म्हणोन शिकपांत वेस्त आसल्ल्या म्हजेभितर एकलो कवी जागत म्हण हांवें सपणांत यी चिंतल्लें ना. जागचें सोड्यां तो म्हजेभितर निदोन आसल्ल्याक यी कसलोच कून्हू म्हज्या कांय चडुणें वीस-पंचवीस वर्सां प्रायेपऱ्यांत नातल्लो. आसक्त आसल्ली म्हळ्यार विग्यान आनी गणितांत, खगोळ विग्यानांत, ह्या विश्वाविञ्यांत. ह्या विश्वाच्या अगाध विसतारायेविशीं महाका खंय नातली उरबा, ती आजून तशीच आसा.

विग्यान आनी काव्यें — ह्याविशीं म्हज्या वाचपाक लाब ल्ले थोडे विचार सांगचे तर; हांच्यो भासो विरुद्ध. विग्यान वा गणिताची भास स्पश्ट आसजे. स्पश्ट ना तर ताका मोल ना. पूण काव्याची भास अस्पश्ट. ताका वेवेगळे आयाम आसात. एक च अर्थ न्हय बगार सबार अर्थ आटापून आसात.वाचपी आपल्या अनभोगाविस्तारायेचेर तें समजोन घेता. जें कितें सांगोंक आसा तें प्रतिमांनी रूपकांनी अभिवेक जाता. हीं भाशेचीं दोन रुपां दोन गजालिंची तांक.

अशें, भाशीक स्वरूपान विरुद्ध आसल्ल्या मदें विग्यानाचो विद्यार्थी जावन यी काव्याक भूलल्लों म्हज्या जिविताचें व्हड एक रुपांतर

विल्सन कटील WILSON KATEEL

म्हणजे. पूण आजून हांव देवाचो भक्त न्हय, विग्यानाचोच भक्त. देकून विग्यानाच्यो गजालीच कवितेंनी हांव हाड़ंक सकलां. तशें पळेवंक गेल्यार काव्येंय विग्यान च. वयल्याबार विग्यान आनी काव्यें विरुध्ध म्हण दिसल्यारी मुळान तांचो शेवोट एकच म्हण म्हजी अभिप्राय. तो शेवोट सोधचो, भायर तशें भितर. हांवें कविताशेत विंचल्लेपाटल्यान म्हाका खुब दादोसकाय आसा मात्र न्हय, म्हज्या जिविताक अर्थ दिल्लो ह्याच कवितेंनी म्हण हांव ह्या वका सांगोंक आशेतां. म्हाका कवितेंनी सुक्षिमाय शिकयल्या. समाज देकची दीइट पाजल्या. अनी वर्त्या थरान म्हाका काव्यान जिविताथंय रूच दाकयल्या, मनश्यापण दिलां. हांव जिणिभर ह्या काव्याक आभारी. आतां, म्हजेथंय काव्याची वोड उदेली कशी? म्हण हांवें म्हाका सवाल घाल्ताना उडास शीदा १९८०-१९९० व्या काळाच्या सिनेमां पटांक व्हरून पावयतात. आमगेर पत्रां येनातलीं म्हळें हांवें. पूण विलिफचीं पदां सादतालीं. पप्पान हाडल्ल्यो केसेट्यो घर्ची सांजेवेळार बसोन आयकताना म्हज्याय कानांक पडतालीं. पूण ह्या वेळाय म्हाका कांय कवितेथंय आसक्त येवंक ना. पटांतलीं उत्रां समजोन घेंवची पाय यी न्हय ती. असल्या म्हज्या जिणियेचेर प्रभाव घाल्लो

सिनेमांनी, सिनेमा पदांनी. तेंय पियसिंत शिकाना. हां आन्येक गजाल, आमगेर पत्रा मात्र न्हय पियसी संप्तापऱ्यांत आमगेर टी.वीय नातली, सिनेमा पळेवंक यी सोडिनातलीं. सवकास इश्टांच्या सळावळेन हांवें पदां आयकोंक सूर्वातलीं, घर्च्यांक सांगनासतां थियेटराक वचीन सिनेमा पळेवंक सर्वातलीं. आनी ह्याच खिणा हांव तमीळ सिनेमा पदांच्या मोगार पडलों. वैरम्तून लीखल्लीं, इळयराज, ए.आर. रहमानान संगीत दिल्ल्या पदांनी म्हज्या जिविताची दिशाच बदलिली म्हळ्यार अतिशयोक्ती बिल्कन न्हय. कित्याक म्हळ्यार त्या पदांनी तवळ म्हजेर घाल्लो प्रभाव हांव मात्र जाणां, विलिफच्या पटांचो अर्थ समजोन तीं खायस केल्लिय ह्याच वेळा. हंसलेखाच्या पटांची रूच लागल्लीय ह्याच वेळा. सवकास हीं पटां आयकोन आयकोनच म्हजेभितर एक संवेदन जागें जालें. एदोळ पऱ्यांत म्हज्या सिंतिमेंतांक, चिंनांक, अनभोगांक सांगान दीनानलीं उन्नां सांगात दीलागलीं. आनी कविता बरवंक सुर्वातल्योच. एकदम बालीश जावन बरियल्ल्यो तवळच्यो कविता महाका आज तुमकां वाचुंक दीवंक नाकात. व्हय, त्या बालीश कवितेंनी दिल्लो आधार आनी म्हज्या बर्पांक घाल्ली बुन्याद विस्रोंक नेणां. सवकास दावणगेरे इंजिनियरिंग कोलेजीक भर्नी जाल्लेथंय वाचपाची वोड लागली. आनी म्हजी वाचपाची तान निवरायिल्ली कन्नड साहित्यान, संसाराचें बोव उंचलें साहित्य हांवें वाचल्लेंय कन्नडांतल्यान अनुवाद जाल्लेंच. अशें म्हाका तीन आवय

भासो. पयली हावें म्हज्ये अभिवेक्तेक विंचल्ली भास- कोंकणी. दुसी म्हजेथंय काव्याची झर फुलयिल्ली तमीळ आनी तिस्री म्हज्या वाचपाक विस्ताराय दिल्ली. संसारंतल्या खंयच्यागी कोनश्यांत बरयिल्ल्या वोळिंची कांप म्हज्याय काळजाक पावयिल्ली कन्नड भास. इतली गजाल हांवें काव्याथंय आकर्शीत जांवचेविश्यांत तर, म्हजेभितर कविता जल्मोंच्या वा रूप घंवच्या एक दोन गजालिंचेर उज्वाड फांकव्याञें भोगता. खंयच्याय एका संदर्भार म्हजेभितरली संवेदनाची शीर कांपोंक लाग्ता. हाका कारण खंयचेंय एक घडीत जावंक प्रो, चिंतप, भोगप, विचार, वाचप जावंक पूरो वा हैं पुरा सांगाताय भोगंक पुरो. तवळ कसलोगी विशेस अनभोग जावन एक काव्याची मनास्थिती उबजता. काव्याची मनास्थिती म्हळ्यार ती फकत भावक वा फकत वैचारीक न्हय, दोन यी मेळल्लो एक विशेस संदर्भ. अशें उबजल्ल्या संवेदनाचीं सोधनांच कविता म्हण हांव लेकां. ह्या मनास्थितेर उदेंवच्यो वोळी चिंतून, वा लेकां घालन उदेनांत बगार, पेज शिजोन वोत्ताना गळच्या शितांबरी गळतात. सवकास ह्यो वोळी कवितेचें रूप घेतात. आनी अशें भायर येताना कवितेची कूड वेगळीच आसोंक पूरो. धाकल्याक एक बाळशें म्हज्या संवेदनाक कारण जायत तर म्हज्या कवितेंत म्हातारो प्रतिमा जावन येत. पुण मुळान त्या अनभोगाचें तल्लण एक च. पूण भायर येताना रूप वेगळेंच जाता

जायतेपावटीं. अशें अभिवेक्ती जाताना, कवितेक वेवेगळे आयाम लाबतात आनी कविता बरियल्ल्या उपरांत त्याविशीं आटोव कर्ताना झळकोन म्हाकाच विज्मीत केल्ले जायते धाकले आसात. आनी ह्या संदर्भार ती कविता परत तोंडांत व्हडल्यान उचारतां, नियाळतां, भोगतां. म्हज्या संवेदनांक सारकीं अभिवेक्ती मेळना तर एका उतराखातीर म्हयने म्हयने राकतां, तें जावन उतर ज्ञिजोन भायर येतापऱ्यांत. इतलें जाल्यार यी म्हज्या कवितेंवयर म्हाका दुबाव आसाच. निजायकी एद्या व्हड पुरस्काराक हांव फावोगी म्हळ्ळो दुबाव यी म्हाका धोशिनासतां रावना. म्हजेभितरलो विमर्शक म्हज्या कवितें चोय ऊण पार्कु क सदांच आत्रायेन आसता. "अब्बा! असली एक कविता जिणियेंत लिखली ने, आनी प्रों" म्हण धयरान सांगचेतसली कविता म्हजेलागीं एक यी ना. बोवश्या तसली परिपर्ण कविता आसोंक साध्य यी ना. ती साध्य जाल्ल्या दिसा काव्यापयण यी थंबत. म्हजेपर्माणें असली अतप्तीच कवीक नव्या सोधांक, नव्या अभिवेक्तीं, नव्या साधनांक व्हरून पावयता. असली अतृप्ती म्हजेथंय आखेर पऱ्यांत उरों म्हण म्हजी आज्ञा. आतां थोडेपावटीं बसोन चिंतां, एकादावेळा हांव म्हज्या ल्हान पणारच कवितेथंय आकर्जीत जाल्लों तर... कसी पानांच्यो पोटल्यो मात्यार घेवन कटील गांवांची तेराबिदी भोंवताना म्हज्या बुकाचीं पानां खंयच्या वोळिंनी भरतों? आस्पत्रेच्या वरांडांत, गोट्याच्ये पेळियेर, रुकासावळेंत

नीट नासताना पाशार केल्ल्या रातिंनी खंयचीं किटाळां पेटयतों? पप्पाच्या फोंडार मूट माती गळयताना म्हज्या मतिंत कसली झर फुल्ती? पिंजून उडियल्ल्या मोगापत्रांनी कितले उत्रांचे उमे घायेते? व्हय आतां भोगता, तवळ म्हाका काव्याची गर्ज आसल्ली. व्हड ना, काव्यें मातशें तडव कर्नच म्हाका पावलें, आखेर पऱ्यांत म्हजेथंय उरल्यार पुरो. आखेर कर्चे आदीं, प्रस्तृत अभिवेकी स्वातंत्राचेर जांवचे हल्ले म्हाका अस्वस्त करतात. फितिस्पण पासार्च्यांक पुजा कर्ची समाज, धयरान आपलो विचार वेक केल्ल्यांक समाजेक मारक म्हण लेकतां. हांव खंडीत अशें आपल्ये अभिवेक्तेखातीर जीव होगडायिल्ल्यांच्याच पक्षेन आसां. मात्र न्हय तीं म्हजेभितर जिवंत आसात. आखेरीक इतलेंच म्हजें मागणें- समाजेचें बरें जांव.

म्हर्जी उत्रां चीत दीवन आयकल्ल्या तुमकां समेस्तांक म्हजे धिन्वास. आनी परत एक पावटीं हो पुरसकार दीवन म्हजेथंय काव्यें आनितितलें बळिश्ट जावंक प्रेरण दिल्ल्या सर्वांचो, ज्यूरी समितिंच्या सांद्यांचो, कोंकणेचो फुडार रच्च्या विश्व कोंकणी केंद्र - तुमकां सर्वांक म्हजे खाल्ते प्रणाम. संसार भर पासारूं कोंकणी काव्याचो पर्मळ. लांब जियों कोंकणी. धिन्वास.

Hon'ble Chief Minister of Goa Shri Digambar Kamat presenting the Vishwa Konkani Sahitya Puraskar to Shri Mahabaleshwar Sail at function held at Madgaon in 2010.

Dr. Pradhan Gurudath, Chairman, Kuvempu Bhasha Bharathi presenting the Vishwa Konkani Sahitya Puraskar to Shn Damodar Mauzo at Mangalore in 2011.

Shn N Purushotham Mallaya being honoured with Vimala V. Pai Vishwa Konkani Jeevan Siddhi Samman 2011 at a function held at Kochi.

Shri Mallepuram G Venkatesh, Vice Chancellor, Sanskrit University honouring Shri Uday L Bhembre with Vimala V Pai Vishwa Konkani Jeevan Siddhi Samman 2012 at Mangalore.

Shn Pundalik N. Naik being honoured with Vimala V. Pai Vishwa Konkani Sahitya Puraskar 2012 at Mangalore.

Shri Nagesh Karmali, Shri Madhav Borcar and Smt. Sheela Kolambkar being honoured with Jeevan Siddhi, Kavita Kruti and Sahitya Puraskars respectively in its 2013 edition. Eminent Kannada Novelist Shri Na. D'Souza was the guest of honour.

Fr. Mark Walder, Shri M. Madhav Pai, Dr. Meena Chandavarkar, Shri Edwin J.F.D'Souza, Shri Sanjiv Verenkar, being felicitated with Vishwa Konkani Awards 2014 by Dr. Narahalli Bala Subrahmanya, eminent Kannada writer and Smt. Vasanthi Ramadas Pai, Manipal.

Madam Grace Pinto, Shri Suresh Gundu Amonkar, Smt. Meena Kakodkar, Shri Andrew D'Cunha and Shri H. Shantharam being felicitated with Vishwa Konkani Awards 2015 by Dr. Uday Narayan Singh, Chairman, Centre for Endangered Languages, Visva Bharathi, Shantiniketan.

Shri Melvyn Rodrigues, Shri Aravind Bhatikar, Dr. Olinda Periera, Shri Bhaskar Kogga Kamath, Smt.Shudha Kharangate, being felicitated with Vishwa Konkani Awards 2016 by Smt. Malathi Pattanashetty, eminent Kannada writer.

विश्व कोंकणी सस्दार बस्ती वामन शेणै

Vishwa Konkani Sardar Basti Vaman Shenoy

Basti Vaman Shenoy is a champion of the Konkani language, effective organizer, a social servant and above all a great Human being. He was born and grew up in the rural atmosphere of Bantwal in Karnataka, India. He had his Primary education in SVS School of Bantwal while he learnt the basics of Life and Human characters from his close association with dozens of social, political and religious leaders across the Nation. He earned his living by his dedicated service to the Canara Public Conveyance Limited and the Syndicate Bank later.

The success of 1992 'Konkani Jaatha' proved his ability to unite all sub sects of Konkani community. Being the chief convener of both First Vishwa Konkani Convention of 1995 and First Vishwa saraswat Convention of 1999 both held in Mangalore, people have conferred upon him the title of Vishwa Konkani Saradar and Vishwa Saraswat Sardar.

He served as the President of All India Konkani Parishad (2004-2006), Member, Supreme Governing Body of Academy of General Education, Manipal, President, Konkani Bhasha Mandal® Karnataka and is now the President of 'Konkani Bhas Ani Samskriti Pratistan' (World Konkani Centre)

His contribution to the field of education is significant. He served as the correspondent, SVS High School, Bantwal for 9 months in 1977 during which period a new library and class rooms were constructed. He was the Founder Correspondent, Thumbay Institutions under Mohiuddin Educational Trust, Thumbay.

The prestigious awards conferred on him are the first International Special Significant Award from Rotary International in 1974, for organizing the First Rotary Free Eye Operation Camps, Dental Camps in and around Bantwal. Karnataka 'Rajyotsava Award-2010' by the Government of Karnataka for Konkani literature and other service activities and the Tulu Koota, Kuwait-Decennial Celebrations Award-2010.

Social service has been his passion and he Conducted State-level Tulu Kesari and Tulu Kumar Wrestling Competitions at Bantwal in 1987. Founded the Saraswati Kala Prasarak Sangha and started Saraswati Sangeeth Shala in 1957. He organized the 'Weekly Free Medical Check-up Camps in 1989 at Sri Yashavanth Vyayama Shala with the assistance of KMC Hospital.

He has written a number of articles, essays and short stories in Kannada and Konkani. He published 'Adhunik Tenali Rama Mattupayya' Ta Ta Tingana' the Konkani Lullabies edited by Shri Santhosh Kumar Gulvadi, Konkani Nibandhas by M. Madhav Pai, Biographies of Mahakavi Govind Pai, Bantwal Raghuram Prabhu, N.R. Bantwalkar, Dramatist and Musician, Moulyaadhaaritha Rajakaarani Ullal Shrinivasa Mallya in Konkani, Kannada and Tulu, Emili (Konkani Stories), Shenoi Goembab (Father of Konkani Movement) Karnatakant Ullovche Konkani Shabda Sangraha, Suragyasar and the Konkani (Tadbhav) Sanskrit Shabdakosh.

विश्व क्रोंकणी केंद्र मंगळूर, कर्नाटक

डां. जी. नागेंद्र प्रभु

हांका तांणी आपण्यालें जीवितांत विज्ञान आनी रांशोधन क्षेत्रांत दिलेले देणे आनी त्या रांबंधी वावराचे खातीर २०१६ वरसाचो

सेवा पुरस्कार

BASTI VAMAN SHENOY VISHWA KONKANI SEVA PURASKAR

भेटयता, आनी तांकां सनद पत्र व यादस्तिका आनी एक लाख रूपयांचे नगद राशी दीवन सम्मान कस्ता सोमवार, २० नवेंबर, २०१७

<mark>कोंकणी भारा आनी संस्कृती प्रतिष्ठान</mark> KONKANI LANGUAGE AND CULTURAL FOUNDATION

WORLD KONKANI CENTRE, LOBO PRABHU NAGAR - KONKANI GAON, SHAKTI NAGAR, MANGALURU

BASTI VAMAN SHENOY VISHWA KONKANI SEVA PURASKAR

DR. G. NAGENDRA PRABHU FOR EXEMPLARY SERVICE IN THE FIELD OF SCIENCE AND RESEARCH

Most respected Sri Basti Vaman Shenoy Mam, other dignitaries on and off the dais, winners of other prestigious awards instituted by Vishwa Konakani Prathistan, invitees and all those who are present in the auspicious function. I stand here with utmost pride and happiness to receive this great honour in recognition of my services in the areas of Science, Education, Research and Community Service for the year 2017. I thank the Jury members and office bearers of Vishwa Konkani Prathishthan for selecting me for this award and bow my head before them. I sincerely appreciate the efforts of Vishwa Konakni Prathishtan aimed at developing the Konkani Community as a strong, united and successful one. irrespective of caste, religion or nationality. Through scholarships, motivation camps and soft skills development initiatives, the Prathishtan is doing a great service to our youth who are our future.

I come from Alleppey, which is known as the "Venice of the East", a small semi-urban town in Southern Kerala. My father, Sri. N. Gopinath Prabhu is

from Alleppey and my mother, Smt. Vasanthi Prabhu is from Jamshedour, in the north of India. I live in Kerala where people speak Malayalam and being a GSB, my mother tongue is Konkani. I consider myself to be a "true Indian" being a fusion of south and north! I try to balance my role as a teacher. researcher and social worker with the sole aim of doing service to humanity. I am a member of the Managing Committee of the Old Thirumala Temple at Alleppey which is one of the oldest GSB temples in Kerala. As a member and State Secretary of the GSB Kshema Sabha, Kerala, I am actively campaigning for the betterment of the community members. In 2015, 1 was nominated to the Management Council of Sukrtindra Oriental Research Institute, Ernakulam and was elected as its Vice President. I am all the more happy because this institute is partnering Vishwa Konkani Prathisthan in carrying out its objectives of a strong Konkani Community and preserving its rich culture and heritage. I also currently serve as a member of Ethics Committee of Sri Sudhindra Medical

Mission Hospital at Ernakulam. Being the Secretary of the K. Nagendra Prabhu Foundation which was formed to keep alive the memory of my grandfather who founded 5 of the 8 educational institutions established by Konkanis in Kerala, including the T. D. Medical College which is now managed by the Govt. of Kerala, I have been trying my best to support Konkanis and other deserving persons from all walks of life. As a member of its Education Board, I offer my services to the Anugrapha Charitable Trust, Ernakulam, another partner of Vishwa Konkani Prathisthan.

Through the establishment of Centre for Research on Aquatic Resources and the Community Training Centre at my institution, Sanatana Dharma College, I have been trying to solve the problems created by the overgrowth of aquatic weeds such as water hyacinth. After developing many simple rural technologies, now training is being offered to underprivileged women, jail inmates, students and teachers of special schools for mentally and physically challenged students, with a view to empower them for a better life.

Being selected for this prestigious award makes me feel more responsible towards the Society at large and the Konkani community in particular. I assure that I will continue to offer my services with more vigour and enthusiasm with the feeling that my community has recognized the humble efforts of one of its fellow members. I join the ranks of other outstanding contributors to the Konkani movement

and take this opportunity to thank my parents, family, colleagues, management and others who have supported me throughout my life and career. My special thanks are due to Mr. R. Somanatha Naick, Alleppey who introduced me into the world of community service. Sri. Payyannur Ramesh Pai is also deeply appreciated for his constant encouragement and his exemplary role as the Founder Chairman of the Konkani Sahithya Academy, Kerala. My reply will be incomplete without acknowledging the unflinching support provided by my Dharmapathni, Smt. Latha N. Prabhu without whom I would not have reached anywhere near this august gathering. My daughters Nivedita and Nanditha are also acknowledged for sacrificing the numerous occasions they wanted to spend with me. I bow my head before all my Gurus and God Almighty for bestowing me with their choicest blessings and benevolence.

Thank you all.

Devu Baren Karo.

Dr. G. Nagendra Prabhu

विश्व कोंकणी केंद्र मंगळूर, कर्नाटक

डां. उषा एस. हेरंजाळ

हांका तांणी आपण्यालें जीवितांत वैजकीय क्षेत्रांत दिलेले देणे आजी त्या संबंधी वावराचे खातीर २०१६ वरसावी

स्वा पुरस्कार विश्व कोकणी

BASTI VAMAN SHENOY VISHWA KONKANI SEVA PURASKAR

भेटयता, आनी तांकां सनद फा व रादिखका आनी एक लाख रूपयांचे नगद राशी दीवन सम्मान करता सोमवार, २० नवेंबर, २०१७

कोंकणी भास आनी संस्कृती प्रतिष्ठान KONKANI LANGUAGE AND CULTURAL FOUNDATION

MANUAL MANUAL TARTE LODGE DO ABLEI HAVE AND A VINCE THAT AND A VINCE THE MANUAL DISTRIBUTION OF THE PROPERTY O

BASTI VAMAN SHENOY VISHWA KONKANI SEVA PURASKAR

DR. USHA S. HERANJAL FOR EXEMPLARY SERVICE IN THE FIELD OF HEALTHCARE (OPTHA)

I, Dr Usha Heranjal/Baliga am really honoured and also obliged to have received the prestigious award. Basti Vaman Shenoy Vishwa Konkani Seva Puraskar - 2017. I have no words to express my happiness, gratitude and feelings. I accept this award with great respect and also additional responsibility to serve the humanity.

My heartfelt thanks to you and all the judges in believing in my ability to serve the people and boosting my dreams and achieve more objectives. As a doctor, serving weaker section of the society, I have always felt that everyone deserves the best of Healthcare. Keeping this in mind I have performed my duties to the best of my abilities and with dedication. To receive validation and such appreciation from my own community, it is indeed a great honour.

Incidentally I will be receiving this award in my own school, Canara Girls School, where I received my education and got my childhood bearings right. Not only knowledge, I also imbibed great values from my teachers that has inspired me to pursue this path.

Mangalore as you know is a sacred place full of temples and abundance of Amchigalis (Konkanis) and it is my great pleasure to receive award here.

I got married to my better half, Dr. Shashikant Heranjal and left this city to reach the rural town of Pardi, Valsad district in Gujarat, to start a new life. We believe that charity begins at home and we were the sole sponsors of all the services provided by us. Since day one I have been giving free eye services in the form of consultation, checkups, diagnostic evaluation, surgical and laser intervention. Thanks to my husband who was always supporting in my deeds.

Doing good for others is not a duty, its a joy. It increases your own happiness and also an impetus for sound health!

As you know when a beautiful flower is blooming, it may be hidden between grass and shrub. But as it blossoms and grows, its beauty and fragrance spreads and attracts bees and birds from all round. Similarly our surgical success began and our patients. Some blind since birth and not affording even

to visit us were gifted with, Gift of Sight, Our little effort, got a lot of attention and support from many well wishers poured into join our cause.

In 1999, with the support from my husband, we started ABHISHYAM FOUNDATION, an NGO. This brainchild of ours has blossomed into a beautiful organisation which is growing everyday and nurtures the intention of providing more services in the form of Mobile Sight First Van , specialized vitreo-retinal services and skin care.

Fortunately, my eldest son Abhishek passed with distinction in his basic ophthalmic education from Mumbai receiving 3 Gold medals. At present pursuing higher education in Vitreo-Retinal surgery from Mumbai University. With great pleasure, i would like to share that inspite of being educated in urban city Mumbai, he likes to follow his parents footsteps and render services to his hometown Pardi.

I pray that, in years to come he works with same dedication and zeal and achieve greater heights and perhaps one day would be standing here to receive this prestigious award.

Thanks to the indulgence of well wishers and generous patrons, with just 200 cataracts surgeries per year, we have reached a target of more than 2000 cataracts per year now.

To this day, by grace of Lord Krishna, we have branched out to successfully run 2 clinics and 1 fully equipped eye base

hospital with ISO certification at Killa-Pardi - a 30 bedded which is equipped with the most modern Modular E-Operation Theater matching international standards that also boosts a multitude of high end machines and Lasers for diagnostic and operative eyecare. With all these we hope to continue serving people better and more efficiently in the future.

To all the doctors fresh out of studies, to all young lads and all the men and women, I would like to say tremendous happiness and peace of mind are a result of loving services to others. Nobody can live fully or happily who lives only unto himself, so serve for there is no bigger gift, you give 100% and then see, its not going to be easy, but then you just cannot beat a person who never gives up, follow your dreams they know the way, success will pour every hour, everyday.

Success is a very tasty dish. Patience, intelligence, knowledge, and experience are its ingredients HARDWORK is that little salt that makes it DELICIOUS.

Dr Usha S Heranjal nee Baliga Anu Eye Hospital Pardi, Valsad Gujarat -396125 Ph: 0260-2373615,9898053726

VIMALA V. PAI VISHWA KONKANI AWARDS

MEMBERS OF THE JURY परीक्षक मंडळी

अड. उदय एल. भेंब्रे, गोंय गोकुळदास प्रभु, मंगळूर पय्यनूर रमेश पै, कोच्ची दो. किरण बुडकुले, गोंय मेल्विन रोड्डिगस, मंगळूर

Adv. Uday L. Bhembre, Goa Gokuldas Prabhu, Mangaluru Payyannur Ramesh Pai, Kochi Dr. Kiran Budkuley, Goa Melvyn Rodrigues, Mangaluru

BASTI VAMAN SHENOY VISHWA KONKANI SEVA PURASKAR

MEMBERS OF THE JURY परीक्षक मंडळी

श्री सि.डी. कामत श्री प्रदीप जी. पै डो. मीना चंदावरकर

> श्री टि.डी. पै श्री अलेन पिरेग

Shri C. D. Kamath

Shri Pradeep G. Pai

डो. मीना चंदावरकर Dr. Meena Chandavarkar

Shri T. D. Pai

Shri Allen Pereira

BASTI VAMAN SHENOY VISHWA KONKANI SEVA PURASKAR

2014

डो. मीना चंदावरकार DR. MEENA CHANDAVARKAR FOR EXEMPLARY SERVICE

IN THE FIELD OF EDUCATION

एम. माधव पै R M. MADHAV PAI FOR EXEMPLARY SERVICE IN THE FIELD OF LANGUAGES

2015

मेडम ग्रेस पिंटो MADAM GRACE PINTO FOR EXEMPLARY SERVICE IN THE FIELD OF EDUCATION

ह. ञांतारम H. SHANTARAM FOR EXEMPLARY SERVICE IN THE FIELD OF EDUCATION

डो. ओलिंडा पेरेरा DR. OLINDA PERIERA FOR EXEMPLARY SERVICE IN THE FIELD OF EDUCATION AND ELDERLY CARE

भास्कर कोग्गा कामत BHASKAR KOGGA KAMATH FOR EXEMPLARY SERVICE IN THE FIELD OF PUPPETRY AND THEATRE

विमला वी पै

VIMALA V. PAI VISHWA KONKANI LITERARY AWARD

2010

2011

2012

2014

2015

पुंडलीक एन नायक 2016

शाीला कोळंबकार

सुधा खरंगटे

एड्विन जे. एफ़. डिसोजा

विमला वी पे के प्रिक्त जीवन सिद्धी सम्मान

VIMALA V. PAI VISHWA KONKANI LIFE TIME ACHIEVEMENT AWARD

2011

एन. पुरुषोत्तम मल्या

2012

आड. उदय एल. भेंब्रे

2013

नागेश करमली

2014

बा. मार्क वाल्डर

2015

सुरेश गुंडू अमोणकार

2016

अरविंद भाटिकार

विमला वि पै विश्व कोंकणी कविता कृती पुरस्कार VIMALA V. PAI VISHWA KONKANI POETRY AWARD

2013

2014

2015

संजीव वेरेंकार

एंड्र एल. डिकुन्हा

मेल्विन रोडिगस

कोंकणी भास आनी संस्कृती प्रतिष्ठान KONKANI LANGUAGE AND CULTURAL FOUNDATION

WORLD KONKANI CENTRE, LOBO PRABHU NAGAR - KONKANI GAON, SHAKTI NAGAR, MANGALURU - 575016. KARNATAKA www.vishwakonkani.org